

Repertoriul jurisprudenței

HOTĂRÂREA CURȚII (Camera a patra)

18 ianuarie 2024*

„Trimitere preliminară – Proceduri care vizează căile de atac față de atribuirea contractelor de achiziții publice de produse și a contractelor publice de lucrări – Directiva 89/665/CEE – Acces la căile de atac – Articolul 2 alineatul (3) și articolul 2a alineatul (2) – Obligația statelor membre de a prevedea o cale de atac cu efect suspensiv – Organism de primă instanță responsabil de soluționarea căilor de atac – Cale de atac privind decizia de atribuire a unui contract – Articolul 2 alineatul (9) – Organism responsabil de soluționarea căilor de atac de natură nejurisdicțională – Încheierea unui contract de achiziții publice înainte de formularea unei căi de atac jurisdicționale împotriva unei decizii a acestui organism – Articolul 47 din Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene – Protecție jurisdicțională efectivă”

În cauza C-303/22,

având ca obiect o cerere de decizie preliminară formulată în temeiul articolului 267 TFUE de Krajský soud v Brně (Curtea Regională din Brno, Republica Cehă), prin decizia din 5 mai 2022, primită de Curte la 9 mai 2022, în procedura

CROSS Zlín a.s.

împotriva

Úřad pro ochranu hospodářské soutěže,

cu participarea:

Statutární město Brno,

CURTEA (Camera a patra),

compusă din domnul C. Lycourgos (raportor), președinte de cameră, doamna O. Spineanu-Matei, domnii J.-C. Bonichot și S. Rodin și doamna L. S. Rossi, judecători,

avocat general: domnul M. Campos Sánchez-Bordona,

grefier: doamna A. Lamote, administratoare,

având în vedere procedura scrisă și în urma ședinței din 25 mai 2023,

* Limba de procedură: ceha.

luând în considerare observațiile prezentate:

- pentru CROSS Zlín a.s., de M. Šimka și L. Vaculínová, advokáti;
- pentru Úřad pro ochranu hospodářské soutěže, de P. Mlsna și I. Pospíšilíková, în calitate de agenți;
- pentru guvernul ceh, de L. Halajová, M. Smolek și J. Vlácil, în calitate de agenți;
- pentru guvernul cipriot, de N. Ioannou, D. Kalli și E. Zachariadou, în calitate de agenți;
- pentru Comisia Europeană, de G. Gattinara, P. Ondrůšek și G. Wils, în calitate de agenți,

după ascultarea concluziilor avocatului general în ședința din 7 septembrie 2023,

pronunță prezenta

Hotărâre

- 1 Cererea de decizie preliminară privește interpretarea articolului 2 alineatul (3) și a articolului 2a alineatul (2) din Directiva 89/665/CEE a Consiliului din 21 decembrie 1989 privind coordonarea actelor cu putere de lege și a actelor administrative privind aplicarea procedurilor care vizează căile de atac față de atribuirea contractelor de achiziții publice de produse și a contractelor publice de lucrări (JO 1989, L 395, p. 33, Ediție specială, 06/vol. 1, p. 237), astfel cum a fost modificată prin Directiva 2014/23/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 26 februarie 2014 (JO 2014, L 94, p. 1) (denumită în continuare „Directiva 89/665”), precum și a articolului 47 din Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene (denumită în continuare „carta”).
- 2 Această cerere a fost formulată în cadrul unui litigiu între CROSS Zlín a.s., pe de o parte, și Úřad pro ochranu hospodářské soutěže (Biroul pentru Protecția Concurenței, Republica Cehă) (denumit în continuare „Biroul”), pe de altă parte, în legătură cu confirmarea de către președintele acestuia a respingerii căii de atac formulate de CROSS Zlín împotriva deciziei adoptate de Statutární město Brno (orașul Brno, Republica Cehă) de a exclude această societate dintr-o procedură de atribuire a unui contract de achiziții publice referitor la extinderea funcțiilor centrului de control al traficului (în ceea ce privește sistemul de semaforizare) din acest oraș.

Cadrul juridic

Dreptul Uniunii

- 3 Al cincilea considerent al Directivei 89/665 are următorul cuprins:

„[...] dată fiind perioada redusă a procedurilor de atribuire a contractelor publice, organismele competente în ce privește căile de atac trebuie, între altele, să fie autorizate să adopte măsuri provizorii pentru suspendarea unei astfel de proceduri sau a aplicării oricărei decizii ce poate fi luată de autoritatea contractantă; [...] perioada redusă a procedurilor impune ca abaterile mai sus menționate să fie abordate de urgență”.

- 4 Considerentele (3), (4) și (36) ale Directivei 2007/66/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 11 decembrie 2007 de modificare a Directivelor 89/665/CEE și 92/13/CEE ale Consiliului în ceea ce privește ameliorarea eficacității căilor de atac în materie de atribuire a contractelor de achiziții publice (JO 2007, L 335, p. 31) au următorul cuprins:

„(3) Consultarea părților interesate și a jurisprudenței Curții de Justiție a evidențiat o serie de deficiențe ale căilor de atac în statele membre. Ca rezultat al acestor deficiențe, mecanismele prevăzute de Directivele 89/665/CEE și 92/13/CEE [a Consiliului din 25 februarie 1992 privind coordonarea actelor cu putere de lege și a actelor administrative referitoare la aplicarea normelor comunitare cu privire la procedurile de achiziții publice ale entităților care desfășoară activități în sectoarele apei, energiei, transporturilor și telecomunicațiilor (JO 1992, L 76, p. 14, Ediție specială, 06/vol. 2, p. 43)] nu permit întotdeauna să se asigure respectarea dispozițiilor comunitare, în special într-un stadiu în care încălcările încă pot fi corectate. Prin urmare, garanțiile de transparență și nediscriminare urmărite de directivele respective ar trebui să fie consolidate astfel încât să asigure că Comunitatea, în ansamblul său, beneficiază pe deplin de efectele pozitive ale Directivelor 2004/18/CE [a Parlamentului European și a Consiliului din 31 martie 2004 privind coordonarea procedurilor de atribuire a contractelor de achiziții publice de lucrări, de bunuri și de servicii (JO 2004, L 134, p. 114, Ediție specială, 06/vol. 8, p. 116)] și 2004/17/CE [a Parlamentului European și a Consiliului din 31 martie 2004 de coordonare a procedurilor de atribuire a contractelor de achiziții în sectoarele apei, energiei, transporturilor și serviciilor poștale (JO 2004, L 134, p. 1, Ediție specială, 06/vol. 8, p. 3)], în sensul modernizării și simplificării regulilor de atribuire a contractelor de achiziții publice. [...]

- (4) Deficiențele constatate includ în special inexistența unei perioade, între decizia de atribuire a contractului și încheierea contractului în cauză, care să permită o cale de atac efectivă. Aceasta are uneori drept rezultat faptul că autoritățile și entitățile contractante care doresc să facă ireversibile efectele deciziei de atribuire contestate inițiază foarte rapid semnarea contractului. Pentru a remedia această deficiență, care constituie un obstacol important în calea protecției juridice efective a ofertanților interesați, adică a ofertanților care nu au fost încă excluși în mod definitiv, este necesar să se prevadă un termen suspensiv minim în timpul căruia încheierea contractului în cauză se suspendă, indiferent dacă încheierea se produce în momentul semnării contractului sau nu.

[...]

(36) Prezenta directivă respectă drepturile fundamentale și principiile recunoscute, în special, de [cartă]. Prezenta directivă urmărește, în special, să asigure respectarea deplină a dreptului la o cale de atac [efectivă] și la [un proces echitabil], în conformitate cu articolul 47 primul și al doilea paragraf din cartă.”

5 Articolul 1 din Directiva 89/665, intitulat „Domeniul de aplicare și disponibilitatea căilor de atac”, prevede:

„(1) [...]

[...]

Statele membre adoptă măsurile necesare pentru a se asigura că, în ceea ce privește contractele care intră sub incidența Directivei 2014/24/UE [a Parlamentului European și a Consiliului din 26 februarie 2014 privind achizițiile publice și de abrogare a Directivei 2004/18/CE (JO 2014, L 94, p. 65)] sau a Directivei [2014/23/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 26 februarie 2014 (JO 2014, L 94, p. 1)], deciziile autorităților contractante pot face obiectul unei proceduri de contestare eficace și, mai ales, cât mai rapide posibil, în conformitate cu condițiile stabilite la articolele 2-2f din prezenta directivă, pe motivul că deciziile respective au încălcat dreptul Uniunii în domeniul achizițiilor publice sau normele de drept intern care transpun respectivele prevederi comunitare.

[...]

(3) Statele membre asigură accesul la căile de atac, în temeiul unor norme detaliate pe care statele membre pot să le stabilească în acest sens, cel puțin oricărei persoane care are sau care a avut vreun interes în obținerea unui anumit contract și care a fost prejudiciată sau riscă să fie prejudiciată printr-o presupusă încălcare.

[...]

(5) Statele membre pot impune ca, într-o primă etapă, persoana în cauză să exercite o cale de atac în fața autorității contractante. În acest caz, statele membre garantează că formularea unei asemenea căi de atac are ca rezultat suspendarea imediată a posibilității de încheiere a contractului.

[...]

Suspendarea menționată la primul paragraf nu încetează înainte de expirarea unui termen de cel puțin zece zile calendaristice începând cu ziua următoare trimiterii, de către autoritatea contractantă, a unui răspuns, în cazul utilizării faxului sau a mijloacelor electronice, sau, în cazul utilizării unor alte mijloace de comunicare, înainte de expirarea fie a unui termen de cel puțin cincisprezece zile calendaristice începând cu ziua următoare trimiterii, de către autoritatea contractantă, a unui răspuns, fie a unui termen de cel puțin zece zile calendaristice începând cu ziua următoare primirii unui răspuns.”

6 Articolul 2 din Directiva 89/665, intitulat „Cerințe referitoare la căile de atac”, prevede:

„(1) Statele membre garantează că măsurile luate în privința căilor de atac menționate la articolul 1 prevăd competențe care să permită:

- (a) adoptarea unor măsuri provizorii, cel mai rapid posibil și prin intermediul unor proceduri provizorii, în scopul remedierii presupusei încălcări sau prevenirii prejudicierii în continuare a intereselor respective, inclusiv măsuri de suspendare sau care să asigure suspendarea procedurii de atribuire a unui contract de achiziții publice sau a aplicării oricărei decizii luate de autoritatea contractantă;
- (b) fie anularea, fie asigurarea anulării deciziilor luate în mod ilegal, inclusiv eliminarea specificațiilor tehnice, economice sau financiare discriminatorii din chemarea la competiție, din documentația de contract sau din orice alt document legat de procedura de atribuire a contractului;
- (c) acordarea unor daune interese persoanelor prejudiciate printr-o încălcare.

(2) Competențele menționate la alineatul (1) și la articolele 2d și 2e pot fi conferite unor organisme distincte care să răspundă de diferite aspecte ale căilor de atac.

(3) În cazul în care un organism de primă instanță, independent de autoritatea contractantă, soluționează o cale de atac privind decizia de atribuire a unui contract de achiziții publice, statele membre garantează că autoritatea contractantă nu poate încheia contractul înaintea luării unei decizii de către organismul menționat, cu privire la cererea de măsuri provizorii sau la calea de atac. Suspendarea nu încetează mai devreme de momentul expirării termenului suspensiv prevăzut la articolul 2a alineatul (2) și la articolul 2d alineatele (4) și (5).

(4) Cu excepția cazurilor prevăzute la alineatul (3) și la articolul 1 alineatul (5), exercitarea căilor de atac nu are în mod automat un efect suspensiv asupra procedurilor de atribuire a contractului la care se referă.

(5) Statele membre pot să prevadă că organismul responsabil cu soluționarea căilor de atac poate ține seama de efectele probabile ale măsurilor provizorii pentru toate interesele pasibile de a fi prejudiciate, precum și de interesul public, și poate decide să nu acorde astfel de măsuri, în cazul în care efectele lor negative sunt mai mari decât beneficiile.

Decizia de a nu acorda măsuri provizorii nu aduce atingere niciunei alte revendicări a persoanei care solicită asemenea măsuri.

(6) Statele membre pot să prevadă că, în cazul în care se pretind daune interese în temeiul luării în mod ilegal a unei decizii, decizia contestată trebuie să fie mai întâi anulată de către un organ competent în acest sens.

(7) [...]

De asemenea, cu excepția cazurilor în care o decizie trebuie anulată înainte de acordarea unor daune interese, un stat membru poate să prevadă că, după încheierea unui contract în conformitate cu articolul 1 alineatul (5), cu alineatul (3) al prezentului articol sau cu

articolele 2a-2f, competența organismului responsabil de soluționarea căilor de atac se limitează la acordarea de daune interese oricărei persoane prejudiciate printr-o încălcare.

[...]

(9) În cazul în care organismele responsabile de soluționarea căilor de atac nu sunt de natură judiciară, acestea prezintă întotdeauna motivații scrise privind deciziile adoptate. De asemenea, în acest caz, trebuie să se adopte dispoziții care să garanteze că există proceduri prin care orice măsuri pretins ilegale, luate de organismul responsabil de soluționarea căilor de atac, sau orice presupus viciu în exercitarea competențelor conferite acestuia să poată face obiectul controlului judecătoresc sau al controlului de către un alt organism care reprezintă o instanță de judecată în înțelesul articolului [267 TFUE], care să fie independent atât față de autoritatea contractantă, cât și față de organismul responsabil de soluționarea căilor de atac.

[...]”

7 Potrivit articolului 2a din această directivă, intitulat „Termenul suspensiv”:

„(1) Statele membre garantează că persoanele menționate la articolul 1 alineatul (3) dispun de o perioadă de timp suficientă pentru exercitarea unei căi de atac efective împotriva deciziilor de atribuire a contractelor de achiziții publice adoptate de autoritățile contractante prin adoptarea dispozițiilor necesare care respectă condițiile minime stabilite la alineatul (2) din prezentul articol și la articolul 2c.

(2) Nu se poate încheia niciun contract, ca urmare a deciziei de a atribui un contract care intră sub incidența Directivei [2014/24] sau a Directivei [2014/23], înainte de expirarea unui termen de cel puțin 10 zile calendaristice, începând cu ziua următoare trimiterii deciziei de atribuire a contractului către ofertanții și candidații interesați prin fax sau alte mijloace electronice sau, în cazul utilizării altor mijloace de comunicare, înainte de expirarea fie a unui termen de cel puțin 15 zile calendaristice începând cu ziua următoare transmiterii deciziei de atribuire a contractului către ofertanții și candidații interesați, fie a unui termen de cel puțin 10 zile calendaristice începând cu ziua următoare primirii deciziei de atribuire a contractului.

Se consideră că ofertanții sunt interesați dacă nu au fost încă excluși definitiv. O excludere este definitivă în cazul în care a fost notificată ofertanților interesați și fie a fost considerată legală de un organism independent responsabil de soluționarea căilor de atac, [fie] nu mai poate face obiectul unei căi de atac.

[...]

Comunicarea deciziei de atribuire către fiecare ofertant și către fiecare candidat interesat este însoțită de următoarele elemente:

- un rezumat al motivelor pertinente [...] și
- o declarație precisă privind termenul suspensiv exact, care poate fi aplicat în temeiul dispozițiilor de drept intern de transpunere a prezentului alineat.”

8 Articolul 2d din Directiva 89/665, intitulat „Absența efectelor”, prevede:

„(1) Statele membre garantează declararea absenței efectelor unui contract de către un organism responsabil de soluționarea căilor de atac independent de autoritatea contractantă sau faptul că absența efectelor contractului menționat intervine în urma deciziei unui astfel de organism în oricare dintre următoarele cazuri:

[...]

(b) în cazul încălcării articolului 1 alineatul (5), a articolului 2 alineatul (3) sau a articolului 2a alineatul (2) din prezenta directivă, dacă această încălcare a privat ofertantul care formulează o cale de atac de posibilitatea de a introduce căi de atac precontractuale, în cazul în care încălcarea respectivă este combinată cu încălcarea Directivei [2014/24] sau Directivei [2014/23], dacă această încălcare a afectat șansele ofertantului care formulează o cale de atac de a obține contractul;

[...]

(2) Efectele declarării absenței efectelor unui contract sunt prevăzute în dreptul intern.

Dreptul intern poate să prevadă anularea retroactivă a tuturor obligațiilor contractuale sau să anuleze numai acele obligații care urmează încă să fie executate. În acest ultim caz, statele membre prevăd aplicarea altor sancțiuni în sensul articolului 2e alineatul (2).”

Dreptul ceh

- 9 Reiese din articolele 241 și 242 din zákon č. 134/2016 Sb., o zadávání veřejných zakázek (Legea nr. 134/2016 privind atribuirea contractelor de achiziții publice), în versiunea aplicabilă litigiului principal (denumită în continuare „Legea nr. 134/2016”), că se poate formula o contestație împotriva procedurii inițiate de autoritatea contractantă în termen de 15 zile de la data la care petentul a luat cunoștință de încălcarea legii de către autoritatea contractantă.
- 10 În temeiul articolului 245 alineatul (1) din această lege, autoritatea contractantă transmite petentului, în termen de 15 zile de la primirea contestației, o decizie cu privire la aceasta din urmă, precizând dacă o admite sau o respinge. Această decizie trebuie să cuprindă o motivare în care autoritatea contractantă își exprimă punctul de vedere în mod detaliat și comprehensibil cu privire la toate circumstanțele menționate de petent în contestație. În cazul în care autoritatea contractantă admite contestația, aceasta precizează totodată, în decizia respectivă, măsurile de remediere pe care le va adopta.
- 11 Potrivit articolului 245 alineatul (4) din legea menționată, în cazul în care respinge contestația, autoritatea contractantă informează petentul, în decizia privind contestația, cu privire la posibilitatea de a depune, în termenul prevăzut la articolul 251 alineatul (2) din aceeași lege, o cerere de deschidere a unei proceduri de control al actelor autorității contractante în fața Biroului, precum și cu privire la obligația de a remite autorității contractante, în același termen, o copie a acestei cereri.

- 12 Articolul 246 alineatul (1) din Legea nr. 134/2016 prevede că autoritatea contractantă nu poate încheia un contract cu un contractant:
- „(a) înainte de expirarea termenului de depunere a unei contestații împotriva deciziei privind excluderea unui participant la procedura de atribuire a contractului de achiziții publice, privind alegerea furnizorului sau împotriva actului de notificare voluntară a intenției de a încheia contractul;
 - (b) până la transmiterea către petent a deciziei privind contestația, în cazul în care s-a formulat o contestație;
 - (c) înainte de expirarea termenului de introducere a unei cereri de deschidere a unei proceduri de control al actelor autorității contractante, în cazul în care aceasta a respins contestația formulată;
 - (d) în termen de 60 de zile de la data de deschidere a procedurii de control al actelor autorității contractante, în cazul în care a fost depusă o cerere de deschidere a procedurii în termenul respectiv. Cu toate acestea, autoritatea contractantă poate încheia contractul, chiar și în acest termen, dacă Biroul a respins această cerere sau dacă procedura administrativă privind cererea menționată a fost închisă, iar această decizie de respingere sau de încheiere a dobândit caracter definitiv în cadrul acestei proceduri administrative.”
- 13 În temeiul articolului 246 alineatul (2) din această lege, autoritatea contractantă nu poate încheia un contract cu un furnizor în termen de 60 de zile de la data introducerii procedurii de control al actelor autorității contractante nici în cazul în care Biroul inițiază această procedură din oficiu. Autoritatea contractantă poate totuși să încheie un contract, chiar și în acest termen, dacă procedura administrativă a fost închisă, iar o astfel de decizie a dobândit caracter definitiv în cadrul acestei proceduri administrative.
- 14 Conform articolului 254 alineatul (1) din legea menționată, o cerere prin care se solicită impunerea unei interdicții de executare a unui contract de achiziții publice poate fi introdusă de un petent care susține că autoritatea contractantă a încheiat contractul printre altele fără publicare prealabilă, în pofida interdicției privind încheierea acestuia prevăzute de aceeași lege sau de o măsură provizorie ori pe baza unei proceduri, alta decât procedura de achiziții publice.
- 15 Articolul 257 litera j) din Legea nr. 134/2016 prevede că Biroul închide printr-o ordonanță procedura atunci când autoritatea contractantă a încheiat, în cursul procedurii administrative, un contract pentru executarea contractului de achiziții publice care face obiectul controlului.
- 16 Articolul 264 alineatul (1) din această lege prevede că, în cadrul procedurilor deschise la cerere în temeiul articolului 254 din legea menționată, Biroul impune autorității contractante o interdicție de executare a contractului în cazul în care respectivul contract de achiziții publice sau un contract-cadru a fost încheiat în modul prevăzut la acest articol 254 alineatul (1). Un contract a cărui executare a fost interzisă de Birou este prezumat a fi nevalid *ab initio*, fără a fi necesar să se procedeze în conformitate cu alineatul (3). Conform acestui articol 264 alineatul (2), contractul încheiat pentru executarea contractului de achiziții publice nu devine nul, pentru încălcarea aceleiași legi, decât în cazurile în care Biroul impune o interdicție de executare a contractului respectiv în temeiul articolului 264 alineatul (1) menționat.

Litigiul principal și întrebarea preliminară

- 17 La 27 septembrie 2019, orașul Brno a inițiat o procedură de achiziții publice în vederea atribuirii unui contract referitor la extinderea funcțiilor centrului de control al traficului (în ceea ce privește sistemul de semaforizare) din acest oraș. Valoarea estimată a acestui contract de achiziții publice era de 13 805 000 de coroane cehe (CZK) fără taxa pe valoarea adăugată (TVA) (aproximativ 560 000 de euro).
- 18 În calitate de autoritate contractantă, orașul Brno a primit două oferte, și anume din partea CROSS Zlín, cea mai scăzută, și din partea Siemens Mobility, s.r. o. Prin anunțul din 6 aprilie 2020, autoritatea contractantă a exclus CROSS Zlín pentru motivul că nu îndeplinea condițiile prevăzute în caietul de sarcini. La 7 aprilie 2020, contractul menționat a fost atribuit către Siemens Mobility.
- 19 Cross Zlín a formulat o contestație împotriva acestui anunț de excludere, pe care autoritatea contractantă a respins-o printr-o decizie din 4 mai 2020. Ulterior, această societate a depus la Birou o cerere de control al actelor autorității contractante având ca obiect anularea anunțului de excludere menționat, precum și a deciziei de atribuire a contractului în cauză către Siemens Mobility.
- 20 În cadrul procedurii administrative desfășurate în fața Biroului, acesta din urmă a adoptat din oficiu, la 3 iulie 2020, o măsură provizorie prin care se interzicea autorității contractante să încheie contractul de achiziții publice în cauză până la închiderea definitivă a acestei proceduri administrative.
- 21 Printr-o decizie din 5 august 2020, Biroul a respins cererea formulată de CROSS Zlín. Aceasta din urmă a introdus atunci o contestație împotriva deciziei menționate, pe care președintele Biroului, în calitate de organism administrativ de al doilea grad, a respins-o printr-o decizie din 9 noiembrie 2020. La 18 noiembrie 2020, autoritatea contractantă a încheiat contractul de achiziții publice cu Siemens Mobility.
- 22 La 13 ianuarie 2021, CROSS Zlín a introdus o cale de atac la Krajský soud v Brně (Curtea Regională din Brno, Republica Cehă), care este instanța de trimitere, împotriva acestei decizii a președintelui Biroului. În paralel cu această cale de atac, CROSS Zlín a formulat o cerere prin care a solicitat ca respectivei căi de atac să i se recunoască un efect suspensiv în ceea ce privește încheierea contractului și să se adopte o măsură provizorie constând în a se interzice autorității contractante să încheie sau să execute respectivul contract de achiziții publice.
- 23 La 11 februarie 2021, instanța menționată a respins această cerere, în esență pentru motivul că, atunci când un contract de achiziții publice a fost deja încheiat, nu este necesar să se impună autorității contractante în cauză o interdicție de a încheia acest contract. Astfel, în stadiul actual al dreptului ceh, chiar și în cazul în care o asemenea cale de atac ar fi admisă, iar decizia în litigiu ar fi anulată cu trimiterea cauzei la Birou, acesta din urmă ar închide procedura în temeiul articolului 257 litera j) din Legea nr. 134/2016, fără a examina pe fond această cauză.
- 24 De asemenea, instanța menționată a refuzat să impună autorității contractante o interdicție de executare a contractului, având în vedere că reglementarea cehă nu s-ar opune încheierii unui contract de achiziții publice după ce decizia președintelui Biroului a dobândit caracter definitiv în cadrul procedurii administrative.

- 25 În acest context, instanța de trimitere exprimă îndoieli cu privire la aspectul dacă Directiva 89/665, precum și cerința garantării unui control jurisdicțional efectiv care decurge din articolul 47 din cartă se opun unei reglementări a unui stat membru care permite unei autorități contractante să încheie un contract de achiziții publice înainte de expirarea termenului prevăzut pentru introducerea unei căi de atac jurisdicționale împotriva deciziei organismului administrativ de al doilea grad sau înainte ca instanța sesizată să se poată pronunța cu privire la o cerere având ca obiect adoptarea unei măsuri provizorii prin care se interzice acestei autorități contractante să încheie contractul respectiv până când decizia cu privire la această cale de atac va fi rămas definitivă.
- 26 Din jurisprudența instanțelor cehe ar rezulta că, în cazul în care contractul de achiziții publice este încheiat înainte ca instanța sesizată să se fi pronunțat cu privire la o asemenea cale de atac sau o asemenea cerere, această instanță nu mai pronunță măsuri provizorii, dat fiind că, într-un astfel de caz, nu ar mai fi necesară reglementarea provizorie a situației părților.
- 27 Astfel, în ipoteza în care instanța sesizată ar concluziona că Biroul a săvârșit o eroare în aprecierea legalității excluderii ofertantului în discuție, acesta ar trebui să anuleze pentru nelegalitate decizia președintelui Biroului, menționată la punctul 21 din prezenta hotărâre, și să trimită cauza la această autoritate administrativă. În aceste condiții, în cazul în care respectivul contract de achiziții publice a fost încheiat înainte ca această instanță să se pronunțe, Biroul, după ce i se va fi trimis cauza, nu va examina din nou temeinicia cererii de control al actelor autorității contractante în conformitate cu concluziile instanței menționate și va închide procedura în conformitate cu articolul 257 litera j) din Legea nr. 134/2016.
- 28 Într-o asemenea ipoteză, ofertantul exclus ar putea numai să se adreseze instanțelor civile în cadrul unei cereri de reparare a prejudiciului cauzat de comportamentul nelegal al autorității contractante, condițiile de obținere a unei astfel de reparații fiind însă, potrivit instanței de trimitere, dificil de îndeplinit.
- 29 Această instanță adaugă că, în conformitate cu reglementarea cehă, Biroul este un „organism responsabil de soluționarea căilor de atac” în sensul Directivei 89/665. În această privință, articolul 246 din Legea nr. 134/2016 prevede termenele în care autorității contractante îi este interzis să încheie un contract în cursul procedurii în fața Biroului. Acesta din urmă nu poate fi însă considerat o instanță.
- 30 În consecință, dacă, astfel cum ar rezulta din Hotărârea din 21 decembrie 2021, *Randstad Italia* (C-497/20, EU:C:2021:1037, punctul 73), ar trebui să se considere că organismul independent responsabil de soluționarea căilor de atac, în temeiul articolului 2 alineatul (3) sau al articolului 2a alineatul (2) din Directiva 89/665, trebuie să fie o instanță, în sensul articolului 47 din cartă, reglementarea cehă, care permite încheierea unui contract de achiziții publice imediat după decizia președintelui Biroului, ar încălca această directivă și nu ar garanta o cale de atac jurisdicțională efectivă ofertanților excluși de la o procedură de atribuire a unui contract de achiziții publice.
- 31 În sfârșit, în cazul în care Curtea ar constata transpunerea insuficientă a Directivei 89/665 în ordinea juridică cehă, instanța de trimitere consideră că ar fi obligată, în cazul constatării nelegalității deciziei autorității contractante, să impună Biroului să lase neaplicate dispozițiile dreptului ceh care determină o asemenea încălcare a acestei directive.

- 32 În aceste condiții, Krajský soud v Brně (Curtea Regională din Brno) a hotărât să suspende judecarea cauzei și să adreseze Curții următoarea întrebare preliminară:

„Este compatibilă cu articolul 2 alineatul (3) și cu articolul 2a alineatul (2) din Directiva 89/665[...], interpretate în lumina articolului 47 din [cartă], reglementarea cehă care permite autorității contractante să încheie un contract de achiziții publice înainte de a formula o cale de atac la instanța competentă să controleze legalitatea deciziei de excludere a unui ofertant adoptate în a doua instanță de către [Birou]?”

Cu privire la cererea de redeschidere a fazei orale a procedurii

- 33 În urma prezentării concluziilor domnului avocat general, prin înscrisul depus la grefa Curții la 19 septembrie 2023, CROSS Zlín a solicitat să se dispună redeschiderea fazei orale a procedurii, în temeiul articolului 83 din Regulamentul de procedură al Curții.
- 34 În susținerea cererii sale, CROSS Zlín consideră că, având în vedere concluziile avocatului general, cauza riscă să fie soluționată pe baza unui argument care nu a fost pus în discuția părților sau a persoanelor interesate prevăzute la articolul 23 din Statutul Curții de Justiție a Uniunii Europene. Astfel, ordinea juridică cehă nu ar permite nici în fapt, nici în drept unei instanțe administrative să anuleze un contract, chiar dacă a fost încheiat pe baza unei decizii nelegale a autorității contractante. Or, aceste concluzii nu ar ține seama de împrejurarea respectivă, aspect pe care CROSS Zlín ar dori să îl explice în cadrul redeschiderii procedurii orale.
- 35 Pe de altă parte, aceasta arată că dorește în special să abordeze, în fața Curții, motivul pentru care Krajský soud v Brně (Curtea Regională din Brno) i-a respins cererea având ca obiect adoptarea unei măsuri provizorii urmărind interzicerea executării contractului de achiziții publice în discuție în litigiul principal, competența instanțelor administrative cehe de a se pronunța cu privire la validitatea contractelor încheiate în cadrul unei proceduri de atribuire a unui contract de achiziții publice în legătură cu deciziile pronunțate în primă instanță de către Birou, precum și efectele reale ale anulării unei decizii a Biroului de către o instanță administrativă și incidența acestora asupra contractului de executare a unui contract de achiziții publice deja încheiat. Ea propune, în această privință, să completeze răspunsul la întrebarea preliminară sugerat de avocatul general cu mai multe elemente.
- 36 Trebuie amintit că, în temeiul articolului 252 al doilea paragraf TFUE, avocatul general prezintă în mod public, cu deplină imparțialitate și în deplină independență, concluzii motivate cu privire la cauzele care, în conformitate cu Statutul Curții de Justiție a Uniunii Europene, necesită intervenția sa. Nici concluziile acestuia, nici motivarea pe care se întemeiază avocatul general nu sunt obligatorii pentru Curte (Hotărârea din 28 septembrie 2023, LACD, C-133/22, EU:C:2023:710, punctul 22 și jurisprudența citată).
- 37 Trebuie amintit de asemenea că Statutul Curții de Justiție a Uniunii Europene și Regulamentul de procedură nu prevăd posibilitatea ca părțile interesate să răspundă la concluziile prezentate de avocatul general. În consecință, dezacordul unei părți din litigiul principal sau al unei persoane interesate față de concluziile avocatului general, oricare ar fi chestiunile pe care le examinează în cadrul acestora, nu poate constitui prin el însuși un motiv care să justifice redeschiderea fazei orale a procedurii (Hotărârea din 28 mai 2020, Interseroh, C-654/18, EU:C:2020:398, punctul 33, și Hotărârea din 9 noiembrie 2023, Všeobecná úverová banka, C-598/21, EU:C:2023:845, punctul 50).

- 38 Prin urmare, Cross Zlín nu își poate justifica în mod valabil cererea de redeschidere a fazei orale a procedurii propunând să completeze răspunsul la întrebarea preliminară sugerat de domnul avocat general în concluziile prezentate.
- 39 Pe de altă parte, este adevărat că, în temeiul articolului 83 din Regulamentul de procedură, Curtea poate oricând să dispună, după ascultarea avocatului general, deschiderea sau redeschiderea fazei orale a procedurii, în special atunci când consideră că nu este suficient de lămurită sau atunci când o parte a invocat după închiderea acestei faze un fapt nou de natură să aibă o influență decisivă asupra deciziei Curții sau atunci când cauza trebuie soluționată pe baza unui argument care nu a fost pus în discuția părților ori a persoanelor interesate prevăzute la articolul 23 din Statutul Curții de Justiție a Uniunii Europene.
- 40 Cu toate acestea, este necesar să se precizeze că CROSS Zlín, precum și persoanele interesate care au participat la prezenta procedură au avut posibilitatea de a prezenta, atât în faza scrisă, cât și în faza orală a acesteia, elementele de drept pe care le-au considerat pertinente pentru a permite Curții să interpreteze Directiva 89/665 în scopul de a răspunde la întrebarea adresată de instanța de trimitere. În această privință, Curtea apreciază că dispune de toate elementele necesare pentru a se pronunța cu privire la prezenta cerere de decizie preliminară și că niciunul dintre elementele invocate de CROSS Zlín în susținerea cererii sale de redeschidere a fazei orale a procedurii nu justifică această redeschidere, în conformitate cu articolul 83 din Regulamentul de procedură.
- 41 În aceste condiții, Curtea consideră, după ascultarea avocatului general, că nu este necesar să dispună redeschiderea fazei orale a procedurii.

Cu privire la întrebarea preliminară

- 42 Cu titlu introductiv, trebuie amintit că, potrivit unei jurisprudențe constante, este de competența Curții, în cadrul procedurii de cooperare cu instanțele naționale instituite prin articolul 267 TFUE, să ofere instanței de trimitere un răspuns util, care să îi permită să soluționeze litigiul cu care este sesizată, și că, din această perspectivă, Curtea trebuie, dacă este cazul, să reformuleze întrebările care îi sunt adresate [Hotărârea din 5 mai 2022, Universiteit Antwerpen și alții, C-265/20, EU:C:2022:361, punctul 33, precum și jurisprudența citată].
- 43 Modul de redactare a întrebării menționează printre altele interpretarea articolului 2 alineatul (3) din Directiva 89/665 în raport cu o reglementare a unui stat membru care permite autorității contractante să încheie un contract de achiziții publice înainte ca instanța jurisdicțională competentă să poată controla legalitatea deciziei autorității contractante de a exclude un ofertant de la acest contract.
- 44 Or, trebuie constatat că acest articol 2 alineatul (3) nu are în vedere cazul unei căi de atac împotriva unei decizii de excludere a unui ofertant de la contractul de achiziții publice vizat, ci pe cel al unei căi de atac împotriva deciziei de atribuire a acestui contract. Astfel, întrucât din elementele care figurează în cererea de decizie preliminară reiese că, în fața Biroului, CROSS Zlín a solicitat anularea nu numai a avizului privind excluderea sa, ci și a deciziei de atribuire a contractului de achiziții publice în discuție în litigiul principal celuilalt ofertant, Siemens Mobility, prezenta cerere de decizie preliminară trebuie examinată numai în raport cu această decizie de atribuire.

- 45 În aceste condiții, este necesar să se considere că, prin intermediul întrebării formulate, instanța de trimitere solicită în esență să se stabilească dacă articolul 2 alineatul (3) și articolul 2a alineatul (2) din Directiva 89/665 trebuie interpretate în sensul că se opun unei reglementări a unui stat membru care interzice autorității contractante să încheie un contract de achiziții publice doar până la data la care organismul de primă instanță, în sensul acestui articol 2 alineatul (3), care, în acest stat membru, nu este de natură jurisdicțională, ia o decizie cu privire la calea de atac îndreptată împotriva deciziei de atribuire a acestui contract.
- 46 De la bun început, trebuie precizat că Directiva 89/665 cuprinde dispoziții detaliate care prevăd un sistem coerent de proceduri privind căile de atac în domeniul achizițiilor publice care trebuie să fie, în conformitate cu articolul 1 alineatul (3) din această directivă, accesibile cel puțin oricărei persoane care are sau care a avut vreun interes în obținerea unui anumit contract și care a fost prejudiciată sau riscă să fie prejudiciată printr-o presupusă încălcare.
- 47 În această privință, trebuie amintit, în primul rând, că, potrivit articolului 2a alineatul (1) din Directiva 89/665, statele membre garantează că persoanele menționate la articolul 1 alineatul (3) dispun de o perioadă de timp suficientă pentru exercitarea unei căi de atac efective împotriva deciziilor de atribuire a contractelor de achiziții publice adoptate de autoritățile contractante, prin adoptarea dispozițiilor necesare care respectă condițiile minime stabilite printre altele la alineatul (2) al articolului 2a menționat.
- 48 Această din urmă dispoziție stabilește termenele suspensive minime în care, ca urmare a deciziei de atribuire a unui contract de achiziții publice, contractul referitor la acest contract de achiziții publice nu poate fi încheiat. Aceste termene sunt, după caz, de 10 sau de 15 zile calendaristice, începând cu ziua următoare trimiterii deciziei de atribuire a contractului în cauză către ofertanții interesați sau primite de aceștia, în funcție de modul de trimitere a acestei decizii.
- 49 Articolul 2a alineatul (2) din Directiva 89/665 stabilește astfel termene suspensive de plin drept privind încheierea unui contract de achiziții publice pentru a asigura eficacitatea căii de atac care poate fi formulată de persoanele menționate la articolul 1 alineatul (3) din această directivă împotriva unei asemenea decizii de atribuire.
- 50 În al doilea rând, trebuie precizat că, atunci când aceste persoane introduc o asemenea cale de atac, se aplică articolul 2 alineatul (3) din directiva menționată.
- 51 Conform unei jurisprudențe constante, în vederea interpretării unei dispoziții de drept al Uniunii, trebuie să se țină seama nu numai de formularea acesteia, ci și de contextul său și de obiectivele urmărite de reglementarea din care face parte această dispoziție (Hotărârea din 22 decembrie 2022, Sambre & Biesme și Commune de Farciennes, C-383/21 și C-384/21, EU:C:2022:1022, punctul 54, precum și jurisprudența citată).
- 52 În această privință, reiese mai întâi din modul de redactare a articolului 2 alineatul (3) din Directiva 89/665 că, în cazul în care un organism de primă instanță, independent de autoritatea contractantă, soluționează o cale de atac privind decizia de atribuire a unui contract de achiziții publice, autoritatea contractantă nu poate încheia contractul înaintea luării unei decizii de către organismul menționat cu privire la cererea de măsuri provizorii sau la calea de atac.
- 53 Astfel, pe de o parte, această dispoziție prevede efectul suspensiv, în privința semnării contractului, al unei căi de atac îndreptate împotriva unei decizii de atribuire a unui contract de achiziții publice pe durata procedurii în fața organismului de primă instanță sesizat cu această

cale de atac sau, cel puțin, până când acest organism ia o decizie cu privire la o eventuală cerere de măsuri provizorii. Pe de altă parte, deși dispoziția menționată impune ca organismul respectiv să fie independent de autoritatea contractantă, ea nu conține nicio indicație din care să rezulte că același organism ar trebui să fie de natură jurisdicțională.

- 54 În ceea ce privește, apoi, contextul articolului 2 alineatul (3) din Directiva 89/665, alineatul (9) al acestui articol 2 are în vedere în mod expres cazul în care „organismele responsabile de soluționarea căilor de atac nu sunt de natură judiciară”, de unde rezultă că statele membre au posibilitatea de a atribui unor astfel de organisme competența de a soluționa căile de atac îndreptate împotriva deciziilor de atribuire a unui contract de achiziții publice. Într-un astfel de caz, articolul 2 alineatul (9) menționat precizează că orice măsuri pretins ilegale luate de un astfel de organism nejurisdicțional de control sau orice presupus viciu în exercitarea competențelor conferite acestuia trebuie să poată face obiectul controlului judecătoresc sau al controlului de către un alt organism care reprezintă o instanță de judecată în înțelesul articolului 267 TFUE, care să fie independent atât față de autoritatea contractantă, cât și față de acest organism nejurisdicțional responsabil de soluționarea căilor de atac care s-a pronunțat în primă instanță.
- 55 Același articol 2 alineatul (9) acordă astfel statelor membre posibilitatea de a alege între două soluții pentru organizarea sistemului de control al achizițiilor publice. Prima soluție constă în atribuirea competenței de a judeca acțiunile unor instanțe de natură jurisdicțională. Potrivit celei de a doua soluții, această competență este, într-o primă etapă, atribuită unor organisme care nu sunt de natură jurisdicțională. În acest caz, toate deciziile adoptate de aceste organisme trebuie să poată face obiectul unei căi de atac jurisdicționale sau al unei căi de atac care în esență este „jurisdicțională” în sensul dreptului Uniunii, ceea ce permite să se garanteze o cale de atac adecvată (a se vedea în acest sens Hotărârea din 4 martie 1999, HI, C-258/97, EU:C:1999:118, punctele 16 și 17).
- 56 Or, trebuie precizat că articolul 2 alineatul (3) din Directiva 89/665, prin formularea obligației de suspendare a încheierii contractului de achiziții publice, nu face nicio trimitere la calea de atac jurisdicțională, prevăzută la acest articol 2 alineatul (9), împotriva deciziilor organismelor responsabile de soluționarea căilor de atac care nu sunt de natură jurisdicțională.
- 57 În aceste condiții, atât această lipsă a unei trimiteri, cât și alegerea conferită statelor membre prin articolul 2 alineatul (9) din Directiva 89/665 de a atribui competența soluționării căilor de atac îndreptate împotriva deciziilor de atribuire a unui contract de achiziții publice unor organisme de primă instanță care să fie de natură jurisdicțională sau nu implică faptul că, atunci când un stat membru decide să atribuie această competență unui organism de primă instanță care nu este de natură jurisdicțională, termenii „organism responsabil de soluționarea căilor de atac”, care figurează la acest articol 2 alineatul (3), vizează acest organism nejurisdicțional de primă instanță. Într-un atare caz, statele membre trebuie să prevadă suspendarea încheierii contractului de achiziții publice în cauză, fie de plin drept până când organismul menționat ia o decizie cu privire la calea de atac, fie, cel puțin, până la soluționarea unei cereri de măsuri provizorii având ca obiect o astfel de suspendare.
- 58 În schimb, articolul 2 alineatul (3) din Directiva 89/665, interpretat în lumina acestui articol 2 alineatul (9), nu impune ca suspendarea respectivă să persiste după finalizarea procedurii în fața unui astfel de organism nejurisdicțional responsabil de soluționarea căilor de atac, de exemplu până când o instanță judecătorească se pronunță cu privire la calea de atac care poate fi formulată împotriva deciziei acestui organism nejurisdicțional responsabil de soluționarea căilor de atac.

- 59 În sfârșit, această concluzie este în conformitate cu obiectivele urmărite de Directiva 89/665. Această directivă urmărește să asigure respectarea deplină a dreptului la o cale de atac efectivă și la un proces echitabil, consacrat la articolul 47 primul și al doilea paragraf din cartă (a se vedea în acest sens Hotărârea din 7 septembrie 2021, *Klaipėdos regiono atliekų tvarkymo centras*, C-927/19, EU:C:2021:700, punctul 128 și jurisprudența citată).
- 60 În această privință, s-a statuat că articolul 1 alineatele (1) și (3) din directiva menționată, care este destinat să protejeze operatorii economici împotriva arbitrarului autorității contractante, urmărește să asigure existența în toate statele membre a unor căi de atac eficiente și cât mai rapide posibil pentru garantarea aplicării efective a normelor Uniunii Europene în domeniul atribuirii contractelor de achiziții publice, în special într-un stadiu în care încălcările mai pot fi corectate (Hotărârea din 7 septembrie 2021, *Klaipėdos regiono atliekų tvarkymo centras*, C-927/19, EU:C:2021:700, punctul 127 și jurisprudența citată).
- 61 În aceste condiții, trebuie precizat de asemenea că, prin dispozițiile Directivei 89/665, legiuitorul Uniunii a urmărit să concilieze interesele ofertantului respins cu cele ale autorității contractante și cu cele ale adjudecatarului [a se vedea în acest sens Hotărârea din 11 septembrie 2014, *Fastweb*, C-19/13, EU:C:2014:2194, punctul 63, precum și Ordonanța din 23 aprilie 2015, *Comisia/Vanbreda Risk & Benefits*, C-35/15 P(R), EU:C:2015:275, punctul 34].
- 62 Astfel, pe de o parte, articolul 2 alineatul (5) din această directivă prevede că organismul responsabil de soluționarea căilor de atac poate ține seama de efectele probabile ale măsurilor provizorii pentru toate interesele pasibile de a fi prejudiciate, precum și de interesul public și poate decide să nu acorde astfel de măsuri provizorii, în cazul în care efectele lor negative sunt mai mari decât beneficiile. Or, interesul ca respectivele contracte de achiziții publice să poată fi încheiate fără întârzieri excesive constituie un asemenea interes public.
- 63 Pe de altă parte, articolul 2 alineatul (7) al doilea paragraf din Directiva 89/665 stabilește că un stat membru poate să prevadă că, după încheierea unui contract în conformitate cu acest articol 2 alineatul (3), respectiv atunci când a fost încheiat după ce a încetat măsura de suspendare a încheierii sale, competența organismului responsabil de soluționarea căilor de atac se limitează la acordarea de daune interese oricărei persoane prejudiciate printr-o încălcare a legislației Uniunii în materie de achiziții publice sau a normelor naționale de transpunere a acesteia.
- 64 Aceste elemente confirmă, așadar, interpretarea care decurge din lectura articolului 2 alineatul (3) din Directiva 89/665 în raport cu alineatul (9) al acestui articol 2, potrivit căreia suspendarea încheierii unui contract de achiziții publice, prevăzută la articolul 2 alineatul (3) menționat, continuă, cel târziu, până la data la care organismul de primă instanță ia o decizie cu privire la calea de atac formulată împotriva deciziei de atribuire a acestui contract, indiferent dacă acest organism este sau nu de natură jurisdicțională. După ce organismul menționat a luat o decizie, statele membre pot prevedea că o persoană prejudiciată nu poate pretinde decât daune interese.
- 65 În al treilea rând, trebuie precizat că această interpretare nu poate fi repusă în discuție de Hotărârea din 21 decembrie 2021, *Randstad Italia* (C-497/20, EU:C:2021:1037). La punctul 73 din această hotărâre, Curtea a interpretat termenii „organism independent responsabil de soluționarea căilor de atac”, în sensul articolului 2a alineatul (2) al doilea paragraf din Directiva 89/665, în sensul că vizează o instanță judecătorească independentă și imparțială, constituită în prealabil prin lege, în sensul articolului 47 din cartă. Cu toate acestea, Curtea a delimitat în mod expres această din urmă interpretare, precizând că este valabilă „pentru a stabili dacă excluderea unui ofertant a rămas definitivă”, în sensul acestui articol 2a alineatul (2) al doilea paragraf.

- 66 În această privință, Curtea a arătat, la punctul 74 din hotărârea menționată, că respectivul caracter nedefinitiv încă al deciziei de excludere determină, pentru ofertanți, calitatea procesuală activă pentru a contesta decizia de atribuire. La punctul 75 din aceeași hotărâre, Curtea a precizat că „numai excluderea definitivă, în sensul articolului 2a alineatul (2) [al doilea paragraf] din Directiva 89/665, poate avea ca efect privarea unui ofertant de calitatea sa procesuală activă pentru a contesta decizia [de atribuire a unui contract]”.
- 67 Astfel, dintr-o decizie a „organismului independent responsabil de soluționarea căilor de atac” prevăzută la acest articol 2a alineatul (2) al doilea paragraf poate rezulta că un ofertant este lipsit de calitatea procesuală activă pentru a contesta decizia de atribuire a unui contract. În acest context, respectarea dreptului unui astfel de ofertant la protecție jurisdicțională efectivă impune ca organismul care ia o decizie cu privire la legalitatea excluderii acestuia din urmă să fie o instanță judecătorească independentă și imparțială, constituită în prealabil prin lege, în sensul articolului 47 din cartă.
- 68 Aceste considerații nu sunt valabile, în schimb, în ceea ce privește organismul de primă instanță responsabil de soluționarea căilor de atac de primă instanță prevăzut la articolul 2 alineatul (3) din Directiva 89/665. Astfel, atunci când un stat membru face uz de posibilitatea, care îi este conferită de această directivă, de a institui un asemenea organism care să nu fie de natură jurisdicțională, dreptul la protecție jurisdicțională efectivă este asigurat prin cerința, prevăzută la acest articol 2 alineatul (9), ca toate deciziile unui astfel de organism nejurisdicțional responsabil de soluționarea căilor de atac să poată face obiectul unei căi de atac jurisdicționale.
- 69 În al patrulea și ultimul rând, trebuie precizat însă, asemenea Comisiei Europene, că, în lipsa, din legislația unui stat membru, a unei suspendări de plin drept a încheierii unui contract de achiziții publice până la data la care organismul de primă instanță responsabil de soluționarea căii de atac, prevăzut la articolul 2 alineatul (3) din Directiva 89/665, ia o decizie cu privire la calea de atac și atunci când acest organism de soluționare a căilor de atac nu este de natură jurisdicțională, respingerea de către acest organism a unei cereri de măsuri provizorii prin care se urmărește interzicerea încheierii unui contract de achiziții publice până la data la care organismul menționat ia o decizie cu privire la această cale de atac trebuie să poată face obiectul unei căi de atac jurisdicționale cu efect suspensiv până când instanța sesizată se pronunță cu privire la aceste măsuri provizorii.
- 70 Această cerință decurge din coroborarea alineatelor (3) și (9) ale articolului 2 din Directiva 89/665. Astfel, pentru a asigura caracterul efectiv al unei căi de atac împotriva deciziei unui organism de primă instanță nejurisdicțional prin care se respinge o cerere de măsuri provizorii urmărind interzicerea încheierii unui contract de achiziții publice până la data la care acest organism va fi luat o decizie, pe de o parte, ofertantul vizat de această respingere trebuie să poată beneficia de un termen suspensiv rezonabil pentru a-i permite să formuleze această cale de atac și, pe de altă parte, dacă aceasta este formulată, suspendarea încheierii acestui contract trebuie să continue să existe până când instanța sesizată se pronunță cu privire la calea de atac menționată.
- 71 În speță, din decizia de trimitere reiese că articolul 246 din Legea nr. 134/2016 prevede că contractul de achiziții publice nu poate fi încheiat, pe de o parte, înainte de expirarea termenului pentru formularea unei contestații la autoritatea contractantă împotriva deciziei de atribuire a contractului, apoi a termenului pentru formularea unei cereri de control al actelor autorității contractante la Birou, și, pe de altă parte, în cursul procedurii în fața Biroului, care, potrivit instanței de trimitere, este organismul de primă instanță responsabil de soluționarea căilor de atac, independent de autoritatea contractantă, în sensul articolului 2 alineatul (3) din Directiva

89/665, și care nu este de natură jurisdicțională. În special, sub rezerva verificărilor care trebuie efectuate de această instanță, potrivit acestui articol 246 alineatul (1), interdicția de plin drept de a încheia un contract de achiziții publice continuă să existe până la data la care acest organism de primă instanță responsabil de soluționarea căilor de atac ia o decizie cu privire la calea de atac îndreptată împotriva deciziei de atribuire a contractului.

- 72 În această privință, din elementele care figurează în decizia de trimitere rezultă că, în cadrul cauzei principale, mai întâi, Biroul a adoptat din oficiu, la 3 iulie 2020, o măsură provizorie prin care s-a interzis autorității contractante să încheie contractul de achiziții publice în discuție în litigiul principală până la închiderea definitivă a procedurii administrative în fața Biroului. În calitate de organism administrativ de a doua instanță, președintele Biroului a respins apoi, printr-o decizie din 9 noiembrie 2020, contestația pe care CROSS Zlín a formulat-o împotriva deciziei de respingere de către Birou a cererii sale de anulare a deciziei de atribuire a contractului de achiziții publice în cauză și, în sfârșit, la 18 noiembrie 2020, autoritatea contractantă a încheiat acest contract cu adjudecatarul. Rezultă că respectivul contract nu a fost încheiat decât după ce Biroul a luat o decizie definitivă, în dublă instanță, cu privire la legalitatea acestei decizii de atribuire, aspect a cărui verificare este însă de competența instanței de trimitere.
- 73 Trebuie precizat astfel că, sub rezerva verificărilor pe care trebuie să le efectueze instanța respectivă, această legislație națională, precum și punerea sa în aplicare în cadrul cauzei principale par să permită garantarea unei aplicări corecte a articolului 2 alineatul (3) și a articolului 2a alineatul (2) din Directiva 89/665, interpretate în lumina dreptului la protecție jurisdicțională efectivă, prevăzut la articolul 47 din cartă.
- 74 Având în vedere considerațiile care precedă, este necesar să se răspundă la întrebarea adresată că articolul 2 alineatul (3) și articolul 2a alineatul (2) din Directiva 89/665 trebuie interpretate în sensul că nu se opun unei reglementări naționale care interzice autorității contractante să încheie un contract de achiziții publice doar până la data la care organismul de primă instanță, în sensul acestui articol 2 alineatul (3), ia o decizie cu privire la calea de atac îndreptată împotriva deciziei de atribuire a acestui contract, fără a fi relevant, în această privință, aspectul dacă acest organism responsabil de soluționarea căilor de atac este sau nu de natură jurisdicțională.

Cu privire la cheltuielile de judecată

- 75 Întrucât, în privința părților din litigiul principal, procedura are caracterul unui incident survenit la instanța de trimitere, este de competența acesteia să se pronunțe cu privire la cheltuielile de judecată. Cheltuielile efectuate pentru a prezenta observații Curții, altele decât cele ale părților menționate, nu pot face obiectul unei rambursări.

Pentru aceste motive, Curtea (Camera a patra) declară:

Articolul 2 alineatul (3) și articolul 2a alineatul (2) din Directiva 89/665/CEE a Consiliului din 21 decembrie 1989 privind coordonarea actelor cu putere de lege și a actelor administrative privind aplicarea procedurilor care vizează căile de atac față de atribuirea contractelor de achiziții publice de produse și a contractelor publice de lucrări, astfel cum a fost modificată prin Directiva 2014/23/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 26 februarie 2014,

trebuie interpretate în sensul că

nu se opun unei reglementări naționale care interzice autorității contractante să încheie un contract de achiziții publice doar până la data la care organismul de primă instanță, în sensul acestui articol 2 alineatul (3), ia o decizie cu privire la calea de atac îndreptată împotriva deciziei de atribuire a acestui contract, fără a fi relevant, în această privință, aspectul dacă acest organism responsabil de soluționarea căilor de atac este sau nu de natură jurisdicțională.

Semnături